

de cea a textului corespunzător din manuscris, însă aceasta poate fi pusă pe seama copistului folosit de Ioan Bogdan la stringerea materialului din Biblioteca Ossoliński.

Hotărîrea seimului de la Kniszyn — în cea mai mare parte referitoare la dispozițiile de înmormîntare a regelui Sigismund August — nu a fost cunoscută de Ion Vodă. Acesta era un document intern, trimis, după cum arată cronica, arhiepiscopului din Wielkopolska și marii nobilimi din întreaga Polonia. Domnul moldovean a primit doar scrisoarea despre care am amintit mai sus, emisă la aceeași dată cu hotărîrea: 31 august 1572.

Politica aceasta de prietenie față de consilierii regali, ca singura putere legală din Polonia în perioada primului interregnum, precum și teama de a nu provoca o intervenție armată turcească, dacă, după încercarea din martie-iulie 1572, nobilimea polonă ar fi precedat la o nouă expediție în Moldova, fac ca la 31 octombrie 1572, adică la câteva luni după înfrîngerea conspirației boierești condusă de Ionașcu Sbierea și susținută de poloni, de a readuce pe tron pe Bogdan Lăpușeanu¹, consilierii regali să dea un decret (copiat în ms. nr. 637 la f. 139 v — 140) prin care interzic nobililor și cavalerilor poloni de a ajuta pe fostul domn moldovean. Aceasta este perioada în care în Moldova marea boierime, împreună cu unii prelați, pregăteau o nouă conspirație pentru înlăturarea lui Ion Vodă și înscăunarea lui Bogdan Lăpușeanu.² Acesta se bucura de multă prietenie în rîndul nobililor poloni³, din care cauză consilierii regali se văd nevoiți să interzică cu strășnicie acordarea de ajutor lui Bogdan: «niektorzi z ricerstwa ku obrazie pokoju pospolitiego y prezimierza albo pact Coronnich z Bogdanem vmislili do Woloch ciagnąc mýmo uchwale pospolitą i wolią Rad Coronnich. Co mi bacząc bidz z wielkim niebezpieczenstwem Coronnem przestsegaia, z tego. abi nie bil obrazon pokoi pospolity i pacta s teraznieiszym woiewoda woloskim wczionie» (unii dintre nobili, spre tulburarea păcii generale și a alianței sau pactelor Coroanei, au plănuit să pornească cu Bogdan spre Moldova, în ciuda hotărîrii generale și voinței consilierilor regali. Ceea ce noi considerăm a fi un mare pericol pentru Coroană, deci să respecte aceasta, ca să nu fie tulburată pacea generală și pactul încheiat cu actualul voievod moldovean) f. 139 v.

Porunca aceasta, care vine din partea consilierilor clerici și laici ai Coroanei Polone, este foarte categorică: «rozkazuiemi ỹ napomýnamy, abiscie sie od swego przedsiwzięcia pochamowali, a Bogdanowi ani radą, ani pomocą, zadną pomoczni beli» (poruncim și atragem atenția să vă abțineți de la această faptă, iar lui Bogdan să nu-i veniți în ajutor nici cu sfatul și nici într-alt fel), f. 139 v.

Textul acestui decret (vezi anexa la articol) este deosebit de important pentru creionarea politicii poloneze din perioada primului interregnum față de Moldova în general și față de domnia lui Ion Vodă Viteazul în special.

Din celelalte materiale cuprinse în manuscrisul discutat menționăm:

1. *Cronica din vremea lui Sigismund August* copiată sub titlul *Anno MDLXXII* (f. 6—11), cunoscută în diferite variante.⁴

2. Confederația ținutului Helm (f. 11 v — 12 v).⁵

3. Confederația ținutului Belsk (f. 13—16 v).⁶

4. *Materialele Congresului de la Lowicz*⁷, care s-a ținut în iulie 1572 (f. 16 v — 22 v), din care se copiază în manuscrisul nostru: a) propunerile făcute în cadrul congresului pentru îndreptarea situației politice (f. 16 v — 17 v); b) decretul emis la 23 iulie 1572 la Lowicz (f. 17 v — 20); c) instrucțiunile către nobilii lituanieni (f. 20—22 v). Acest congres a întrunit toată protipendada nobilimii din Wielkopolska și a fost găzduit pe domeniile lui Jakub Uchański, arhiepiscop din Gniezno.

5. *Materialele Congresului de la Cracovia*⁸, ținut între 17 și 24 iulie 1572 (f. 23—26 v), din care în manuscris apar: hotărîrea domnilor senatori, cavaleri și nobili, din 19 iulie 1572 (f. 23—24), hotărîrea comună a nobilimii din ținuturile Cracovia și Sandomierz (f. 24—25 v), edictul consilierilor regali privitor la apărarea granițelor și a castelului din Cracovia (f. 25 v — 26 v).

6. *Congresul de la Gliniany* convocat de «Woiewoda Ruskie Ziemie» pentru voievodatele Ruski și Sandomierski (f. 27—38 v).

¹ *Istoria României*, vol. II, București, Edit. Acad. R.P.R., 1962, p. 914.

² *Ibidem*, p. 914—915.

³ «Bogdan Vodă au tras ajutoriu din Țara Leșească că mulți prieteni avea că și cumnați își făcuse, că o soră o dideasă după Panevschi, alta o tocmişă după Zborovskii și el încă tocmişă să ia fata lui Tarlo, de nu ar fi schimbutu-să norocul», Grigore Ureche, *Letopiseșul Țării Moldovei*, ed. a 2-a, revăzută, P. P. Panaitescu, București, 1958, p. 195—196.

⁴ Świętosław Orzelski, *Bezkrólewiec ksiąg ośmioro 1572—1576*, ed. E. Kuntze, Krakow, 1917, în «*Scriptores Rerum Polonicarum*», vol. XXII; Łukasz Górnicki, *Dzieje w Koronie Polskiej z przytoczeniem niektórych postronnych rzeczy od roku 1538 aż do r. 1572, którego król Zygmunt August urmarl*, Cracovia, 1637.

⁵ *Volumina legum*, ed. S. Konarski, vol. II, Varșovia 1733.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Aceste materiale sînt publicate în *Uchawszciana*, ed. T. Wierzbowski, vol. I, Varșovia, 1884; vol. IV, Varșovia 1892.

⁸ *Akta sejmikowe wojewódstwa krakowskiego*, ed. S. Kutrzeba, vol. I, Cracovia, 1932, p. 1—10.